

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Lausuntopyyntö 18.11.2019, HE 86/2019 vp.

YÖTYÖTÄ TEKEVIEN TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖMATKAKULJETUKSET

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kiittää lausunnon antamiselle varatusta mahdollisuudesta ja lausuu näkemyksensä seuraavaa.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry *pitää lakiehdotusta sinällään kannatettavana.*

Haluamme kuitenkin kiinnittää Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan huomiota:

- 1) työnantajan velvollisuuteen järjestää työmatkakuljetus tilanteissa, joissa työntekijän olosuhteissa tapahtuu työntekijästä johtuvia muutoksia; ja
- 2) tapaan, jolla työntekijän käytössä oleva kulkuneuvo on määritelty.

1. MaRa ry:n keskeiset näkemykset

1) Työnantajalla *ei tulisi olla velvollisuutta järjestää työmatkakuljetusta, jos työntekijä päättää työsuhteen kestäessä muuttaa, ja kuljetustarve aiheutuu muutosta.*

2) Kulkuneuvon määritelmä tulisi *säilyttää sellaisena kuin se on valtioneuvoston päätöksessä (869/1996).*

2. Työmatkakuljetus ja työntekijän muutto

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n näkemyksen mukaan ehdotetun lain 8 a §:n 2 momenttia olisi tarpeen täydentää koskemaan myös tilanteita, joissa työntekijän asuinpaikka työsuhteen kestäessä muuttuu sen vuoksi, että työntekijä päättää muuttaa.

Täydennys olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että työnantajalla olisi tosiasiallinen mahdollisuus tehdä tietoinen päätös siitä, että työnantaja ottaa kannettavakseen yöaikaan tapahtuvasta matkustamisesta aiheutuvat

kustannukset tilanteissa, joissa työntekijällä ei ole käytettävissään reitiltään tai aikataulultaan tyydyttävää julkisen liikennetien yhteyttä.

Tämä mahdollisuus jäisi käytännössä toteutumatta tilanteissa, joissa työnantajalle syntyisi velvollisuus työmatkakuljetuksen järjestämiseen yksinomaan sen vuoksi, että työntekijä päättää työsuhteen kestäessä muuttaa.

Esimerkki: Työnantaja on työsopimusta tehdessään selvittänyt, että työntekijällä on mahdollisuus ottaa vastaan yötyötä, sillä hänellä on käytettävissään reitiltään ja aikataulultaan tyydyttävä julkisen liikennetien yhteys. Sittenkin työsuhteen kestäessä työntekijä kuitenkin päättää muuttaa sellaiseen paikkaan, että hänen käytössään ei enää olekaan ehdotetussa laissa tarkoitetun kaltaista tyydyttävää julkisen liikennetien yhteyttä.

Edellä mainitun kaltaisten, puhtaasti työntekijän henkilökohtaisista päätöksistä johtuvien muutosten ei tulisi johtaa työnantajaan kohdistuvien velvollisuuksien syntymiseen. Mikäli työntekijälle syntyisi oikeus yötyökuljetukseen sanotun kaltaisessa tilanteessa, tarkoittaisi se sitä, että työnantajalla ei käytännössä olisi mahdollisuuksia arvioida työntekijän edellytyksiä ottaa vastaan yötyötä lakiehdotuksen perusteluissa (s. 4) kuvatuin tavoin. Tämä puolestaan olisi omiaan lisäämään työnantajille koituvia kustannuksia täysin ennakoimattomasti.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n näkemyksen mukaan ehdotetun lain **8 a §:n 2 momenttia olisikin tarpeen täydentää siten, että työnantajalla ei olisi velvollisuutta järjestää työmatkakuljetusta, jos kuljetuksen tarve on syntynyt yksinomaan sen vuoksi, että työntekijä on muuttanut kauemmaksi tai hänellä ei muuton vuoksi enää ole käytettävissään reitiltään tai aikataulultaan tyydyttävää julkisen liikennetien yhteyttä tai muuta kulkuneuvoa.** MaRa ry:n ehdotus 8 a §:n 2 momentiksi liitteessä 1.

3. Työntekijän käytössä oleva kulkuneuvo

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n näkemyksen mukaan ehdotetussa laissa tulisi säilyttää valtioneuvoston päätöksessä käytetty muotoilu, jossa kulkuneuvo on määritelty esimerkillä.

Valtioneuvoston päätös yötyötä tekeväälle työntekijälle järjestettävästä kuljetuksesta (869/1996) määrittelee työnantajan kuljetusvelvollisuuden syntymisen osaedellytykseksi, että ”työntekijällä ei ole mahdollisuutta oman kulkuneuvon, esimerkiksi auton käyttöön”. Ehdotetussa laissa asia on muotoiltu seuraavasti: ”työntekijällä ei ole käytettävissään autoa tai siihen verrattavaa kulkuneuvoa.”

Esimerkkiin pohjaava muotoilu ottaa laajemmin huomioon erilaiset liikkumisen muodot, kun taas lakiehdotuksessa käytetty sanamuoto johtaa helposti tulkintaongelmiin siitä, mikä on autoon verrattava kulkuneuvo.

Tulkintaongelmien välttämiseksi tulisi laissa säilyttää valtioneuvoston päätöksessä käytetty muotoilu.

PAIKKA JA AIKA

Helsingissä marraskuun 22. päivänä 2019

MATKAILU- JA RAVINTOLAPALVELUT MARA RY

LAATI

Sami Nisametdin
lakimies, LL.M.

LIITTEET

1. Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n ehdotus ehdotetun lain 8 a §:n 2 momentiksi

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n ehdotus ehdotetun lain 8 a §:n 2 momentiksi

Vertailuteksti

Lakiehdotuksen 8 a §:n 2 momentti	MaRa ry:n ehdotus 8 a §:n 2 momentiksi
Oikeutta työmatkakuljetukseen ei kuitenkaan ole, jos työntekijä ei voi käyttää autoa hänelle rikoksen tai rikkomuksen johdosta määrätyn ajokiellon vuoksi.	Oikeutta työmatkakuljetukseen ei kuitenkaan ole, jos: 1) työntekijä ei voi käyttää autoa hänelle rikoksen tai rikkomuksen johdosta määrätyn ajokiellon vuoksi; <i>tai</i> 2) <i>työmatkakuljetuksen tarve aiheutuu yksinomaan työntekijän asuinpaikan muuttumisesta.</i>